

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.3.5.2019.MT/JK/JL

Bydgoszcz, 3 października 2019 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

Wpływ
dnia 07. 10. 2019

Nr JKA 5410

Pani
Renata Dębińska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

[Signature]
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
Renata Dębińska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.) oraz § 4 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477) w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Ogrodowa 9, 85-039 Bydgoszcz (zwanym dalej MOPS) przeprowadzona została w dniach: 9, 11, 15, 16, 17, 23,24, 30 lipca oraz 1 sierpnia 2019 r. kontrola prawidłowości.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. Michalinę Tacka - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującą zespołem inspektorów,
2. Julitę Krakowską - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
3. Jacka Lipowskiego - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 415/2019 z dnia 4 lipca 2019 r.
w zakresie:

- realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwanej dalej ustawą),
- zatrudnienia pracowników realizujących zadania z ww. ustawy z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 1 lipca 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę z panią Renatą Dębińską - Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, zatrudnioną przez Prezydenta Miasta Bydgoszcz od dnia 1 listopada 2011 r., panią Justyną Ratkowską – Zastępcą Dyrektora MOPS, panią Anną Synakiewicz – Kierownikiem Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, panią Martą Jankowską – psychologiem, a także w oparciu o analizę prowadzonej dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str.15]

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena

I. Uregulowania prawne dotyczące wyznaczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie jako podmiotu realizującego zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Jednostka została utworzona z dniem 1 maja 1990 roku, zgodnie z Uchwałą Nr XI/88/90 Miejskiej Rady Narodowej w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str. 16-19]

MOPS w Bydgoszczy działa obecnie na podstawie Statutu z dnia 20 czerwca 2018 r. przyjętego Uchwałą Nr LXI/1338/18 Rady Miasta Bydgoszczy. W dokumencie uwzględniono ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 20 -23]

Aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny został wprowadzony Zarządzeniem Nr 89/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy z dnia 4 grudnia 2018 r. Do Regulaminu wprowadzono zmiany Zarządzeniem nr 26/2019 z dnia 7 maja 2019 r. Dokument określa podstawowy zakres działania, strukturę organizacyjną Ośrodka, kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy.

W Regulaminie wymieniono obowiązki Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Nie odnotowano jednak zadań dla organizatora rodzinnej pieczy, zapisanych w art. 76 ust. 4 pkt 3a oraz 14a, wprowadzonych ustawą z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.1188), której przepisy weszły w życie z dniem 19 września 2014 r., tj. nakazu zapewnienia badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, a także zapewniania koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Treść regulaminu dostępna jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.

Dyrektor MOPS – pani Renata Dębińska posiada upoważnienia Prezydenta Miasta Bydgoszczy m.in. do:

- zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi lub osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka (zwane dalej także rdd),
- prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej,
- przyznawania świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz dla prowadzących rodzinne domy dziecka,
- prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także przekazywania danych do właściwego sądu,
- wydawania decyzji w sprawach ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 24-31]

Zarządzeniem Nr 791/11 Prezydent Miasta Bydgoszczy z dnia 3 listopada 2011 r. wyznaczono MOPS organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 32-33]

Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, iż w przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy dla realizacji powyższego zapisu utworzono Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej, którego zadania opisano w § 27 Regulaminu Organizacyjnego. Pracą Działu kieruje Kierownik. W czasie kontroli Kierownikiem była pani Anna Synakiewicz.

II. Zatrudnienie w MOPR

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy udziale zatrudnionych pracowników merytorycznych.

W okresie objętym kontrolą zatrudniano:

L.p	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wykształcenie/ kwalifikacje
1.	Monika Artkop	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
2.	Małgorzata Idzikowska	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika

3.	Marcin Kosiło	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
4.	Katarzyna Żak	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia licencjackie: kierunek pedagogika
5.	Magdalena Witecka	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
6.	Justyna Szeffler	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
7.	Anna Sturmowska	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
8.	Marta Młynarczyk-Różyńska	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
9.	Henryka Kocaba	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
10.	Kamila Kaczmarczyk	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
11.	Alicja Jurkszat	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
12.	Hanna Bąk	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
13.	Dorota Jachacy	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: kierunek pedagogika
14.	Marzena Erszkowicz	Specjalista pracy z rodziną	Studia magisterskie: kierunek pedagogika

[Dowód: akta kontroli str. 34]

Szczegółowej analizie poddano kwalifikacje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i ustalono, że spełniali oni warunek zawarty w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy dotyczący wykształcenia. W aktach pracowników znajdowały się oświadczenia o spełnianiu wymogów z art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy. Zgodnie z oświadczeniem pani Dyrektor, zatrudnieni koordynatorzy nie łączą swojej pracy z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego

i nie prowadzą postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co stanowi prawidłową realizację zapisu art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 35]

Zatrudnieni przez Dyrektora MOPS koordynatorzy wykonują swoją pracę zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, a zakresy ich czynności zawierają zadania wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy, jednak bez uwzględnienia pkt 1 ww. art. i ust., tj. obowiązku udzielania pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rdd w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny.

[Dowód: akta kontroli str. 36-38]

W MOPS zatrudnionych jest 3 psychologów. Kontrolujący sprawdzili, że posiadają oni wymagane na tym stanowisku kwalifikacje formalne oraz posiadają co najmniej 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, o czym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 39-43]

III. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej

Stosownie do art. 182 ust. 5, w związku z ust. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Miasta coroczne sprawozdanie z działalności jednostki oraz przedstawia zestawienie potrzeb z zakresu pieczy zastępczej. Aktualne sprawozdanie przyjęte zostało na mocy Uchwały Nr XI/178/19 Rady Miasta Bydgoszcz z dnia 24 kwietnia 2019 r. Dokument w dziale V zawiera zestawienie potrzeb w obszarze pomocy społecznej, w tym potrzeb z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o których mowa w art. 182 ust. 5 ustawy. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 do zadań Organizatora należy przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy. Powyższy dokument przyjęto Uchwałą nr IX/138/19 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 marca 2019 r.

Obydwa sprawozdania dostępne są na stronie internetowej BIP Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020, przyjęty Uchwałą Rady Miasta Bydgoszczy Nr LIX/1282/2018 z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Program, zawiera charakterystykę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Gminy Miasta Bydgoszczy. Został w nim ustalony limit rodzin zastępczych zawodowych na czas jego obowiązywania (tj. na okres 3 lat) z wyszczególnieniem ilości rodzin na kolejne lata. W Programie nakreślono cel główny, jakim jest tworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na formy rodzinne, oraz wyznaczono cele szczegółowe. Opisane zostały również działania, realizatorzy, wskaźniki realizacji zadań oraz oczekiwane rezultaty. Z realizacji Programu Ośrodek co roku przygotowuje sprawozdanie.

Powiatowy Program wraz ze sprawozdaniem dostępne są na stronie BIP Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.

IV. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- **Rodzinna piecza zastępcza.**

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W myśl ww. artykułu ust. 5, do prowadzenia tego rejestru starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. W Mieście Bydgoszcz Dyrektor MOPS posiada upoważnienie do prowadzenia rejestru, a w przedłożonej dokumentacji, w zakresie czynności pani Marty Jankowskiej, zatrudnionej na stanowisku psychologa, uwzględniono ww. zadanie. Rejestr zawierał wszystkie informacje określone w art. 46 ust. 2 ustawy. Zespół kontrolujący zwrócił jednak uwagę na brak w dokumencie dat wydania aktualnych zaświadczeń lekarskich dla rodziców zastępczych, co utrudnia bieżący nadzór nad prawidłową realizacją przepisów art. 46 ust. 3 ustawy (m.in. rodziny: Ch., B., M., N.). Ponadto, po przeglądzie tabel dla rodzin zastępczych niezawodowych opiekujących się wyłącznie pełnoletnimi wychowankami stwierdzono, że w tych przypadkach informacja dla sądu w ogóle nie była uzupełniana o dane niezbędne do oceny, czy osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem, co powinna potwierdzić zaświadczeniem lekarskim oraz właściwą opinią psychologiczną (art. 46 ust. 2 pkt 11).

Rejestr przekazywany był do Sądu dwa razy w roku. Zgłoszenia jednak dokonywała Zastępca Dyrektora MOPS, a nie Prezydent Bydgoszczy, zobligowany do tego ww. art. ust. 4 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 44-60]

Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniące funkcję rodziny zastępczej są obowiązane m.in. do przedstawienia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W Mieście Bydgoszczy zdarzały się sytuacje, że pomimo ustawowego obowiązku przepis ten nie był realizowany. W analizowanych przypadkach braku opinii psychologicznej ustalono, że pisemna informacja o obowiązku stawienia się na badaniach była wysyłana do rodzin zastępczych, więc należy uznać, że organizator rodzinnej pieczy wywiązał się z zadania zapewnienia badań (art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy), a odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi rodzina. W kwestii terminowego dostarczania przez rodziny zastępcze zaświadczeń lekarskich zaproponowano, aby również ten obszar sformalizować, poprzez pisemną informację, a nie wyłącznie ustne ponaglanie przez pracownika.

Zespół kontrolujący przeanalizował sporządzane opinie psychologiczne dla osób pełniących funkcje środowisk zastępczych na terenie miasta i realizację ocenił pozytywnie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy zapewnia potrzebującym dzieciom opiekę i wychowanie w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Na dzień 1 stycznia 2018 r. w Mieście funkcjonowało 14 rodzin zastępczych zawodowych dla 41 dzieci, 90 rodzin niezawodowych, sprawujących opiekę nad 112 dziećmi oraz 234 zastępcze rodziny spokrewnione dla 287 dzieci. Ponadto w 2018 roku działało 7 rodzinnych domów dziecka, w których w ciągu roku przebywało łącznie 59 dzieci. Na dzień 8 lipca 2019 r. było 14 rodzin zawodowych, sprawujących pieczę nad 52 dziećmi, 82 rodziny niezawodowe dla 104 podopiecznych i 235 rodzin spokrewnionych dla 290 dzieci.

W 2018 r. powstało 25 rodzin zastępczych spokrewnionych, 8 rodzin niezawodowych, 1 zawodowa i 1 zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, a także 2 zawodowe rodziny zastępcze przekształciły się w rdd. W tym samym czasie rozwiązano 22 rodziny spokrewnione, 8 rodzin niezawodowych i 1 rodzinny dom dziecka. Z kolei w 2019 r. powstało 14, a rozwiązano 10 rodzin spokrewnionych, powołano i rozwiązano po 4 rodziny zastępcze niezawodowe, utworzono 1 rodzinę zastępczą zawodową i 1 zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego oraz rozwiązano 1 rdd.

W rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w 2018 r. pozostawało 83 dzieci i obowiązywały w tej sprawie 83 porozumienia, z których 10 podpisano w 2018 r. W 2019 r. (do dnia kontroli) 86 dzieci przebywało w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza powiatem, co regulowało 86 porozumień, w tym 3 zawarte w 2019 r.

Na terenie Miasta Gminy Bydgoszcz przebywają także dzieci pochodzące z innych powiatów. W sprawie zapewnienia im zastępczej pieczy rodzinnej w 2018 roku obowiązywały 43 porozumienia z innymi powiatami, a w roku 2019 (do dnia kontroli) dzieci przebywały na podstawie 38 podpisanych porozumień.

Wszystkie postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej były przez MOPS w Bydgoszczy realizowane na bieżąco.

Dane na temat zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej w kontrolowanej jednostce przedstawiła w formie pisemnej Zastępca Dyrektora MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str.61-65]

Kontrolujący poddali wycinkowemu sprawdzeniu i analizie dokumentację prowadzoną dla 30 rodzin spokrewnionych, 20 rodzin niezawodowych oraz wybranych rodzin zawodowych i rdd aktualnie funkcjonujących na terenie Miasta Bydgoszcz.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy dokonuje kwalifikacji środowisk kandydujących do sprawowania jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie ustalonych procedur, przygotowanych osobno dla kandydatów na rodziny spokrewnione oraz dla kandydatów na rodziny niezawodowe, zawodowe i dla prowadzących rodzinne domy dziecka. Każdy z procesów opisanych w obu procedurach (poza sytuacją, kiedy sąd już postanowił o powołaniu spokrewnionej rodziny zastępczej) rozpoczyna się od rozmowy informacyjnej i złożenia wniosku przez osoby chętne do pełnienia funkcji o podjęcie wobec nich postępowania kwalifikacyjnego, a kończy się odpowiednią formą powiadomienia właściwego sądu (pisemną opinią lub wpisem do rejestru rodzin zastępczych) o wyniku prowadzonego przez MOPS działania.

[Dowód: akta kontroli str.66-70]

Praktyczną realizację obowiązujących rozwiązań kontrolujący sprawdzili analizując dokumentację m.in. zawodowej rodziny państwa G. oraz spokrewnionej rodziny T.

[Dowód: akta kontroli str.71-110]

Na tej podstawie wykonywanie zadania oceniono pozytywnie.

Na temat realizacji zadań z art. 76 ust. 4 pkt 3 i 4, spoczywających na organizatorze pieczy na terenie powiatu, tj. organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, Zastępca Dyrektora MOPS w Bydgoszczy złożyła Oświadczenie.

[Dowód: akta kontroli str.111-116]

Dodatkowo przyjęto pisemną informację na temat organizowanych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione. Zgodnie z wyjaśnieniem brały one udział w 5 godzinnych kursach prowadzonych przez psychologa Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej według indywidualnego planu. Kursy przygotowywały kandydatów m.in. do świadomego pełnienia swojej funkcji oraz wzbogacały ich wiedzę o rodzinnej pieczy zastępczej, co stanowi poprawną realizację zapisu art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny.

[Dowód: akta kontroli str.117]

Zespół kontrolujący wysoko ocenił realizację zadań wynikających z przepisów ustawy dotyczących zapewnienia i organizacji szkoleń, o których była mowa w wyżej wymienionych art. i ust. ustawy.

Zgodnie z oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPS w Bydgoszczy umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka następuje zawsze za zgodą odpowiednio rodziców zastępczych lub prowadzących rdd. W sytuacji wydania przez Sąd Postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie spokrewnionej lub niezawodowej przyjmuje się, że taką zgodę rodziny wyraziły w Sądzie. Od rodzin zawodowych i prowadzących rdd wstępną akceptację Organizator pieczy otrzymuje na spotkaniu przed umieszczeniem dziecka, kiedy omawiana jest jego sytuacja i po którym Sąd jest informowany o pozyskaniu kandydatów do sprawowania opieki zastępczej. Ze spotkania sporządzany jest protokół. Po zbadaniu całej sprawy, Sąd umieszcza dziecko w nowej rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.118-124]

Podczas analizy dokumentacji, kontrolujący jednak nie w każdym przypadku odnaleźli dokument, potwierdzający wyrażenie zgody przez określone środowisko zastępcze na przyjęcie konkretnego dziecka (np. rdd państwa F.).

W rozmowie zwrócono uwagę, że wtedy, kiedy postępowanie toczy się przed sądem na wniosek rodziny zastępczej i dotyczy konkretnego dziecka, a skutkiem postępowania jest umieszczenie tego dziecka u wnioskujących, można traktować, iż zgodę na takie rozwiązanie rodzice zastępczy wyrazili. Pamiętać jednak należy, że w żadnym wypadku zgoda nie może być jedynie dorozumiana, a musi być udzielona w sposób jednoznaczny, wyraźny, a zatem w aktach rodziny musi być uzewnętrzniona w formie pisemnej, jako osobny dokument rodziców (np. potwierdzona kserokopia wniosku do sądu o ustanowienie rodziną zastępczą) lub jako informacja wprowadzona do stosownego aktu (np. do Postanowienia, że to rodzina złożyła wniosek o opiekę zastępczą nad konkretnym dzieckiem) czy protokołu podpisanego przez przyjmujących dziecko. Ważne jest także, żeby w sytuacji pełnienia funkcji przez współmałżonków, oboje takiej zgody udzielili.

Na terenie Miasta Bydgoszczy na bieżąco są realizowane Postanowienia Sądu o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto na dzień rozpoczęcia kontroli było 13 osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, pozostających bez dzieci.

[Dowód: akta kontroli str.125-126]

Zgodnie z art. 54 ust. 4 oraz art. 62 ust. 2a ustawy, Dyrektor MOPS z upoważnienia Prezydenta Miasta Bydgoszczy podpisywała umowy o prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, funkcjonujących na terenie powiatu grodzkiego.

W zapisach art. 54 ust. 3 oraz art. 62 ust. 2 ustawy przedstawiono katalog elementów, które należy opisać w umowach. Posłużono się przy tym zwrotem „w szczególności”, co powoduje, iż nie jest to spis zamknięty, ale jednocześnie oznacza, że wymienione tam części muszą się w zawieranych porozumieniach znaleźć. Podczas analizy Umów z osobami prowadzącymi rdd (w tym podpisanych dnia 22 października 2018 r. z panią D.K., 16 kwietnia 2018 r. z rodziną państwa G. oraz 15 grudnia 2016 r. z państwem M.), a także Umów na pełnienie funkcji rodzin zastępczych zawodowych z państwem Grz. (z dnia 30 stycznia 2018 r.), państwem Gru. (z 28 czerwca 2019 r.) i panią S., stanowiącą rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną (Umowa z 22 grudnia 2016 r.), kontrolujący zwrócili uwagę, że w dokumentach m.in. nie podaje się liczby dzieci powierzanych opiece w chwili podpisywania Umowy (art. 54 ust. 3 pkt 5 i art. 62 ust. 2 pkt 5 ustawy), nie ustosunkowuje się do określenia gotowości środowiska do sprawowania pieczy zastępczej nad małoletnim umieszczonym na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego (art. 62 ust. 2 pkt 6a obowiązujący od 27 sierpnia 2018 r., Umowa z panią K. od 22 października 2018 r.) oraz do pełnienia przez rodzinę zawodową funkcji rodziny specjalistycznej lub pogotowia rodzinnego (opisanych w art. 54 ust. 3 pkt 7 i pkt 8). Brak tu również zapisów dotyczących określenia zasad korzystania ze szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji opiekuńczych i wychowawczych przez pełniących funkcje środowisk zastępczych (odpowiednio art. 62 ust. 2 pkt 8 i art. 54 ust. 3 pkt 10 ustawy). Sprawdzone, że Umowy zawierają co prawda rozdział zatytułowany „Szkolenia”, ale jest w nim jedynie zobowiązanie środowiska zastępczego do uczestnictwa w szkoleniach proponowanych przez MOPS. Nie określono natomiast, jakie będą obowiązywały reguły przy korzystaniu z innych szkoleń lub form podnoszenia kompetencji przez wymienionych w ustawie uprawnionych zainteresowanych. Poza tym Umowa na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z państwem Grz. z dnia 31 stycznia 2018 r. została podpisana na okres od 1 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2021 r., co nie spełnia obowiązku zawierania umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej na okres co najmniej 4 lat, o czym stanowi art. 54 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny.

[Dowód: akta kontroli str.127-144]

Inspektorzy potwierdzili właściwe przygotowanie formalne wszystkich osób prowadzących domy i pełniących funkcję zawodowej rodziny zastępczej.

W ramach kontroli przeanalizowano proces powołania w 2018 r. rdd pani D.K. Kandydatka posiadała kwalifikacje formalne do pełnienia funkcji, od 2016 r. była zawodową rodziną zastępczą, w MOPS złożyła Wniosek zgłaszając swoją kandydaturę do prowadzenia

rdd, miała aktualną Opinię psychologiczną i Opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozytywną ocenę zawodowej rodziny zastępczej z dnia 2 marca 2018 r. W postępowaniu Organizatora pieczy nie stwierdzono uchybień.

[Dowód: akta kontroli str.145-165]

W dokumentacji rodzinnego domu dziecka prowadzonego przez państwo J. znajdował się m.in. Wniosek o przedłużenie umowy z dnia 7 czerwca 2019 r., pozytywna ocena środowiska dokonana przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Opinia koordynatora z tezą na temat zasadności przedłużenia umowy oraz pismo skierowane do Kierownika Działu Realizacji Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej, zawierające informację o dokonaniu pozytywnej oceny Rodzinnego Domu Dziecka zgodnie z art. 134 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i z prośbą o przedłużenie okresu obowiązywania porozumienia z prowadzącymi rdd na kolejny okres.

[Dowód: akta kontroli str.166-180]

Analizując podejmowane przez Organizatora działania kontrolujący zauważyli, że aktualna umowa z państwem J. obowiązuje do 31 grudnia 2019 r., a zgodnie z art. 134 ust. 4, w celu ustalenia zasadności jej przedłużenia, oceny należy dokonać na trzy miesiące przed jej wygaśnięciem, więc w tym wypadku dopiero ok. 30 września. Dodatkowo ocena z dnia 5 lipca 2019 r. nie zawiera podstawowej informacji związanej z realizacją wyżej wskazanego art. ustawy, tzn. nie przedstawia jasnego stanowiska Organizatora pieczy w kwestii zasadności przedłużenia umowy z państwem J. Stwierdzono także, że w piśmie do Kierownika Działu Realizacji Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej sugeruje się przedłużenie okresu obowiązywania umowy na 4 lata, jednak należy mieć na uwadze, iż w sytuacji podpisywania nowej umowy, obowiązuje warunek z art. 62 ust. 3 ustawy, który nakazuje zawieranie takich umów na okres co najmniej 5 lat.

Art. 57 i 64 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określają zasady i warunki konieczne do spełnienia podczas zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i w pracach gospodarskich. W Mieście Bydgoszczy zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka korzystały z takiej możliwości wsparcia. Na wniosek osób prowadzących, z osobami przez nie wskazanymi podpisywano Umowy o świadczenie usług, zgodnie z postanowieniem art. 64 ust. 3 ustawy. W Umowach zatrudnieni m.in. oświadczaali, że spełniają wszystkie wymogi określone w ww. art. ust. 5 ustawy, oznaczano okres obowiązywania porozumień, wymiar godzin świadczenia pomocy na rzecz każdego z dzieci, a także dołączano do nich druk rachunku i karty ewidencji czasu wykonywania zlecenia, które po wypełnieniu stanowiły podstawę do comiesięcznej wypłaty wynagrodzenia dla pomagających. Umowy z upoważnienia Prezydenta Miasta, zgodnie z art. 57 ust. 4 i odpowiednio art. 64 ust. 5b wyżej przywołanej ustawy, podpisywała Dyrektor MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str.181-194]

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, zespół kontrolujący realizację zadania ocenił pozytywnie.

Zgodnie z Oświadczeniem przyjętym od Zastępcy Dyrektora MOPS w Bydgoszczy na terenie powiatu roku 2018 powołano 17 rodzin pomocowych, a w roku 2019 – 10 takich rodzin. Powodami przekazania pieczy rodzinom pomocowym było czasowe niesprawowanie

opieki przez podstawowe środowiska zastępcze, które w tym czasie korzystały z przysługującego im wypoczynku, lub zaistnienie nieprzewidzianych trudności, zmuszających do takiego zabezpieczenia dobra dziecka.

[Dowód: akta kontroli str.195-197]

W dokumentacji rodzin znajdowały się wnioski o udzielenie urlopu złożone nie później niż 30 dni przed jego rozpoczęciem, co jest zgodne z art. 69 ust. 3 ustawy, i podpisane umowy o pełnienie funkcji rodziny pomocowej, które zawierały wszystkie elementy z art. 75 ust. 2 ustawy. Stwierdzono jednak brak wywiązywania się MOPS z zadania z ust. 3 ww. art. ustawy, tj. powiadamiania Sądu o Umowie, pomimo, iż Dyrektor MOPS posiada stosowne upoważnienie dla realizacji tego zadania.

Podczas czynności kontrolnych zbadano wykonywanie zapisów art. 83 i 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. przyznawanie dofinansowań, świadczeń i środków finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Dane statystyczne na ten temat przedstawiła w Protokole przyjęcia wyjaśnień Zastępca Dyrektora MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str. 198-223, 367-368]

W kontrolowanej jednostce realizacji ww. zapisów dokonuje się, korzystając wprost z ustawy oraz Umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rdd. W aktach rodzin znajdowały się wnioski osób ubiegających się o dotacje i zwroty kosztów (zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy), obowiązkowe opinie organizatora pieczy przy przyznawaniu środków z art. 83 ust. 3a oraz wydane w sprawach Decyzje. Kontrolujący działania w tym zakresie ocenili pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str. 224-226]

Zgodnie z art. 128 ustawy o wspieraniu rodziny, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Pierwszej oceny dokonuje nie później niż przed upływem roku od umieszczenia u nich pierwszego dziecka, kolejnej po upływie roku od pierwszej oceny, a następnych nie rzadziej, niż co 3 lata, do czego zobowiązuje art. 134 ust. 1 i 2 ustawy. Ocenie podlegają predyspozycje do pełnienia powierzonej funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz jakość dotychczas wykonywanej pracy (art. 132 ww. ustawy), przy konsultacji, co najmniej z koordynatorem rodzinnej pieczy oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka (art. 133 ustawy). Kontrolujący sprawdzili, że organizator pieczy w Bydgoszczy przy przeprowadzaniu ocen nie zawsze przestrzegał terminów, wyznaczonych ustawą, Tematyczne analizy prowadzono wykorzystując opracowany arkusz, określający zadania realizowane przez rodzinę oraz zawierający wnioski. W dokumencie znajdowało się wyraźne odniesienie do celu oceny, czyli poglądu na temat predyspozycji do pełnienia funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Bydgoszcz dokonywał oceny rodziny w konsultacji z Kierownikiem Działu, koordynatorem, pedagogiem oraz psychologiem. Brak natomiast w ocenie informacji o współdziałaniu z asystentem pracującym z rodziną biologiczną dziecka. W przypadku, kiedy rodzina biologiczna nie współpracuje z asystentem, taka informacja również powinna znaleźć się w dokumencie.

[Dowód: akta kontroli str.227-234]

Za dobrą praktykę przy dokonywaniu oceny, zespół kontrolujący uznał aktualizowanie przez rodziców zastępczych oświadczeń, dotyczących spełniania warunków z art. 42 ustawy.

Kontrola realizacji przez MOPS zapisów art. 38a ww. ustawy, tj. gromadzenia i przekazywania środowiskom zastępczym informacji i dokumentów wymienionych w przywołanym art. ustawy, wykazała nieliczne nieprawidłowości w tym zakresie. W aktach przeważnie znajdowały się potwierdzenia przekazywania wyszczególnionych w ustawie dokumentów, jednak ustalono, że nie dla wszystkich dzieci tworzone były diagnozy psychofizyczne. Wyjaśnienia w powyższej sprawie przedstawiła Zastępca Dyrektora MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str.235-243]

Poza tym w dokumentacji nie odnaleziono poświadczeń udostępniania diagnozy psychofizycznej rodzicom zastępczym w przypadku jej opracowania już po umieszczeniu dziecka w rodzinie. Dodatkowo zespół kontrolujący proponuje, aby w przypadku rodzin posiadających już wcześniej dokumentację dziecka, np. ze względu na pokrewieństwo, pobierać od ustanowionych rodzin zastępczych oświadczenia o posiadaniu dokumentów wyszczególnionych w przepisach ustawy.

W ramach prowadzonej kontroli inspektorzy poddali analizie także dokumentację dotyczącą dziecka, w tym Plany Pomocy Dziecku (zwane dalej planami lub PPD) oraz ich modyfikacje. Sprawdzeniu podlegały PPD m.in. dla małoletnich: K.Z., J.G., J.Ś., B.K., N.R., Z.Ł. Stwierdzono, że w dokumentach poza danymi dziecka oraz danymi rodziny zastępczej znajduje się także nazwisko pracownika pracującego z rodziną biologiczną, o ile z rodziną współpracował. W planach wyszczególnia się cel główny pracy, a całość przygotowywana jest w formie tabeli, w której wyróżnione są cele szczegółowe, działania, osoby odpowiedzialne, termin realizacji oraz monitoring. Przy opracowaniu planów współpracowano z rodziną zastępczą. Na końcu dokumentu umieszczano informację, że każda zmiana sytuacji dziecka w ww. obszarach wymaga modyfikacji planu pomocy dziecku, a analiza dokumentacji potwierdziła dokonywanie tych modyfikacji w przypadku zaistnienia stosownych okolicznych. Zespół kontrolujący zwrócił jednak uwagę, że w dokumentach wpisuje się wyłącznie datę opracowania, a nie określa się czasu obowiązywania planu.

[Dowód: akta kontroli str.244-263]

Zgodnie z art. 129 ustawy, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Bydgoszczy dokonywał oceny sytuacji dziecka. Dokumentacja w tym zakresie składała się z protokołu z posiedzenia zespołu wraz z pismem przewodnim do sądu, zawierającym informację o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy. Zbadano, że MOPS w Bydgoszczy przy dokonywaniu ocen zachowywał terminy, o których mowa w art. 131 ust. 1 ustawy. Przepisy art. 137 ustawy regulują z czym udziałem należy dokonywać oceny sytuacji dziecka. Przegląd dokumentacji potwierdził prawidłowe wywiązywanie się Ośrodka z zadania. Przedstawione Protokoły zawierały podpisy osób uczestniczących w zespole, a w dokumentacji znajdowały się zaproszenia wysyłane do rodziców biologicznych czy przedstawicieli innych instytucji. Art. 129 ustawy szczegółowo określa cele, w jakich dokonuje się okresowej oceny sytuacji dziecka. Analiza dokumentacji wykazała, iż w protokole z posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej zawarte są wszystkie cele wyszczególnione w ustawowym zapisie poza analizą stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, która została opisana w sprawozdaniu dotyczącym całokształtu sytuacji osobistej dziecka, przygotowywanym zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, a którego realizację zespół kontrolujący również ocenił pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str.264-275]

Gmina Miasto Bydgoszcz realizuje art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny, tj. wypełnia opisany tam obowiązek wysłuchania dzieci. Realizacji dokonuje w formie rozmów, jakie przeprowadza z dziećmi pracownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Poza tym, podczas kwalifikacji do przysposobienia, koordynator wysłuchuje dziecko w kwestii jego woli dotyczącej adopcji, a dzieci powyżej 13 r.ż. sporządzają w tej sprawie pisemne oświadczenia.

[Dowód: akta kontroli str. 276]

Zespół kontrolujący nie wnosi uwag do realizacji ww. artykułu, ale w rozmowie podsumowującej zaproponował, aby zwracać większą uwagę na dokumentowanie realizacji ww. zadania ustawy, np. poprzez tworzenie odrębnych notatek służbowych.

W toku podjętych czynności poddano analizie wypełnianie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 7 ustawy, tzn.: składania wniosku o wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie wydania zarządzeń celem uregulowania sytuacji dziecka, gdy od jego umieszczenia w pieczy zastępczej upłynęło 18 miesięcy. Na podstawie badanej dokumentacji kontrolujący potwierdzili właściwe wywiązywanie się MOPS z zadania.

[Dowód: akta kontroli str. 277-285]

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny - po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Dyrektor MOPS w Bydgoszczy podejmowała działania w tym zakresie.

Na terenie Miasta Bydgoszczy dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych niezawodowych i spokrewnionych prowadzą Rejonowe Ośrodki Pomocy Społecznej, natomiast dla pozostałych dzieci Dział Realizacji Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej. Zarządzeniem Nr 37/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy z dnia 8 września 2015 r. ustalono procedurę dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Opracowaną procedurę zespół kontrolujący ocenił pozytywnie.

W 2018 r. skierowano 66 pozwów o przyznanie świadczeń alimentacyjnych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z czego na rzecz 50 dzieci zasądzono alimenty. W trzech przypadkach sąd oddalił powództwo. Ponadto 1 sprawa zakończyła się umorzeniem postępowania, natomiast w 10 przypadkach rodzice zobowiązali się do wnoszenia dobrowolnych alimentów. Do dnia 25 lipca br. złożono 22 pozwy alimentacyjne na rzecz dzieci. Z tego zasądzono alimenty na rzecz 8 dzieci, natomiast w 14 przypadkach postępowanie sądowe jest w trakcie. Pisemną informację na temat działań podejmowanych na rzecz alimentacji dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przekazała Zastępca Dyrektora MOPS.

[Dowód: akta kontroli str.286-301]

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wykonując zapis art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, współpracuje z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, Oddział w Bydgoszczy, ul. Karpacka 31 (zwany też Ośrodkiem, K-POA).

W przypadku dzieci, zgłoszonych przez MOPS w myśl art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, do Ośrodka Adopcyjnego przekazywano pełną dokumentację wymienioną w art. 139a ustawy. Ośrodek, po posiedzeniu Komisji w sprawie kwalifikacji do przysposobienia

krajowego, przekazywał do MOPS dokument potwierdzający kwalifikację lub odmowę zakwalifikowania dziecka do przysposobienia.

[Dowód: akta kontroli str. 302-312]

Ilościowe dane na temat realizacji zadania przedstawiła w pisemnym wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora p. Justyna Ratkowska.

[Dowód: akta kontroli str.313-314]

• **Instytucjonalna forma pieczy zastępczej**

Na terenie Miasta Bydgoszczy w okresie kontrolowanym funkcjonowało 12 placówek opiekuńczo-wychowawczych, obsługiwanych przez Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, zwany BZPOW. Wyjaśnienia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej wraz z uzasadnieniem przekroczeń limitów przyjęć złożył Dyrektor BZPOW.

[Dowód: akta kontroli str. 315-316]

W 2018 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem umieszczono 36 wychowanków z miasta Bydgoszczy. Obowiązywało wówczas w tej kwestii 16 porozumień, a dzieci przebywały w 7 powiatach.

W roku 2019, na podstawie 18 porozumień w 11 innych powiatach przebywało 36 dzieci z grodzkiego powiatu Bydgoszczy.

Dane statystyczne na temat dzieci, przebywających w pieczy instytucjonalnej poza własnym powiatem, przedstawiła Zastępca Dyrektora MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str. 317-320]

V. Tworzenie warunków do powstawania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych.

MOPS w Bydgoszczy aktywnie realizuje zapis art. 80 pkt 4 ustawy m.in. promując ideę rodzicielstwa zastępczego. W ramach działań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej między innymi drukował i rozpowszechniał w środowisku lokalnym ulotki popularyzujące rodzicielstwo zastępcze, prowadził audycje telewizyjne, zachęcające do tworzenia nowych środowisk zastępczych. Kontrolowana jednostka przekazywała informacje o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze do zaprzyjaźnionej parafii, gdzie podczas ogłoszeń duszpasterskich informowano o poszukiwaniu kandydatów na rodzinę zastępczą. Ponadto MOPS umieszcza i aktualizuje informacje na temat pieczy zastępczej na stronie internetowej Ośrodka. Osoby odwiedzające stronę mogą uzyskać podstawową wiedzę odnośnie procedury kwalifikacyjnej kandydatów na rodziny zastępcze oraz informacje dotyczące grup wsparcia dla rodzin zastępczych i tematycznych szkoleń. Podczas trwania czynności kontrolnych ustalono także, iż w jednostce na korytarzu znajdowały się plakaty oraz ulotki promujące pieczę zastępczą.

Szczegółowe informacje na temat rozpowszechniania idei opieki zastępczej i podjętych w tym zakresie działań na terenie Gminy Miasta Bydgoszcz przekazano w formie pisemnej. Zespół kontrolny ocenił je wysoko.

[Dowód: akta kontroli str. 318-320]

VI. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez organizowanie specjalistycznego poradnictwa, pomocy wolontariuszy.

Realizując zadania z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny, w roku 2018 i 2019 organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał rodzicom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka możliwość korzystania z poradnictwa i wsparcia. W kontrolowanej jednostce w 2018 r. odbyło się łącznie 100 konsultacji specjalistycznych. W 2019 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystały 33 osoby, w tym 12 dzieci.

W 2018 roku, w ramach realizacji projektu „Rodzina w Centrum” zapewniono pomoc specjalistów:

- pedagoga (skorzystały 3 osoby),
- prawnika (skorzystało 8 osób),
- psychologa (skorzystało 26 osób),
- psychiatry (udzielił wsparcia 16 osobom).

Gmina Miasto Bydgoszcz w okresie objętym kontrolą prowadziła również grupę wsparcia dla rodzin zastępczych. Grupa prowadzona była przez pedagoga zatrudnionego w kontrolowanej jednostce. Celem grupy była możliwość wymiany doświadczeń między uczestnikami, wzajemne wsparcie oraz pogłębienie wiedzy i umiejętności związanych z opieką nad dzieckiem.

[Dowód: akta kontroli str. 321-323]

Ponadto MOPS jako Organizator stara się zapewnić rodzinom zastępczym możliwość szeroko rozumianej integracji. W ramach projektu „Rodzina w Centrum” oraz „Rodzina w Centrum 2” w roku 2018 dla rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych zorganizowano 2 wyjazdy edukacyjne z elementami integracji. Podczas spotkań opiekunowie zastępczy uczestniczyli w treningu umiejętności wychowawczych, doskonalili wiedzę z zakresu uzależnień dzieci i młodzieży, sposobów rozładowywania napięć emocjonalnych, asertywności w życiu i procesie wychowawczym.

Oprócz tego Organizator stara się zapewnić rodzinom zastępczym jak najbardziej komfortowe warunki do spotkań dzieci przebywających w pieczy zastępczej z ich biologicznymi rodzicami. W tym celu w Centrum utworzono dwa pokoje. Pomieszczenia urządzone zostały w bardzo przyjazny sposób, odzwierciedlają klimat rodzinny, są kolorowe, znajdują się w nich zabawki, sofy, komody. Pomieszczenia służą również do prowadzenia spotkań psychologicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 324-327]

Dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach projektu „Rodzina w Centrum 2” zorganizował i przeprowadził szkolenia dla wolontariuszy, w których udział wzięły 4 osoby w 2018 r. oraz 5 osób w 2019 r. Osoby odbywające szkolenie otrzymały certyfikat uprawniający do wsparcia rodzin zastępczych w ramach wolontariatu.

[Dowód: akta kontroli str. 328-329]

Ww. praktyki zespół kontrolujący ocenił wysoko.

VII. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz powoływanie centrów do obsługi placówek opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z pisemnym oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPS, na terenie Miasta Bydgoszczy nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Na terenie Miasta Bydgoszczy funkcjonuje Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych.

[Dowód: akta kontroli str. 330]

VIII. Działalność koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na dzień rozpoczęcia kontroli zatrudniał 13 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 specjalistę pracy z rodziną, wykonującego zadania koordynatora. Osoby te zatrudnione były w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 2015 r. do wykonywania zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w stosunku do rodzin zastępczych, utworzonych przed dniem 1 stycznia 2012 r. i nie objętych opieką koordynatora Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Kierownik właściwego Rejonowego Ośrodka Pomocy Społecznej spośród swoich pracowników wyznaczył 1 lub 2 osoby. Zarządzenie określa zakres czynności związanych z pełnieniem dodatkowych zadań. Dokument nie uwzględnia jednak zadań określonych w art. 77 ust. 3 pkt 3 oraz 7 ustawy, tj. pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rdd w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz przedstawienia corocznego sprawozdania z efektów pracy. Na dzień 23 lipca 2019 r. na terenie Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej zatrudnionych było 10 pracowników wykonujących zadania koordynatora. Aneksy sporządzone do ich zakresów czynności obowiązków i uprawnień również nie uwzględniały powyższych zadań.

Zatrudnieni w jednostce koordynatorzy dokumentowali swoją pracę poprzez tworzenie kart rodziny zastępczej oraz kart dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Ponadto tworzyli karty pracy koordynatora, w których wpisywali wszystkie wizyty z opisem ustaleń oraz kontakty w sprawie danej rodziny zastępczej. Z wizyt w środowisku oraz spotkań odbywanych w siedzibie Zespołu tworzono dodatkowo karty spotkań z rodziną, opatrzone podpisem konkretnej rodziny zastępczej. Kontrolujący, na podstawie analizy dokumentacji stwierdzili, iż częstotliwość wizyt pracowników w środowisku wynosiła średnio 1-2 spotkania w miesiącu i zależała od potrzeb i sytuacji danej rodziny.

[Dowód: akta kontroli str. 331-352]

Zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych. Z oświadczenia Dyrektora MOPS wynika, że w dniu kontroli ustawowy wymóg był spełniony, natomiast specjalista pracy z rodziną pracujący w Zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej sprawował opiekę nad 38 rodzinami. Pracownicy ROPS w ramach dodatkowych zadań obejmowali opieką kilka lub kilkanaście rodzin.

[Dowód: akta kontroli str. 353-354]

Analiza dokumentacji potwierdza realizację na terenie Miasta Bydgoszcz zadań wynikających z art. 77 ust. 1 i ust. 2 ustawy, stanowiących, że rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmowane są na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz, że koordynatora wyznacza organizator po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

[Dowód: akta kontroli str. 355]

W myśl art. 77 ust. 3 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator sporządza sprawozdanie z efektów pracy za miniony rok i przedkłada je organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. Aktualne sprawozdania koordynatorów w Gminie Miasto Bydgoszcz za 2018 r. opracowane zostały w sposób prawidłowy. W trakcie kontroli ustalono także, że pracownicy wykonujący zadania koordynatora również sporządzają sprawozdania z efektów pracy, pomimo braku zapisów w Zarządzeniu oraz zakresach czynności.

[Dowód: akta kontroli str. 356-364]

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w okresie objętym kontrolą podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i systematyczne samokształcenie (zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy).

IX. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu.

MOPS po otrzymaniu postanowienia sądu o utworzeniu rodziny zastępczej podejmował działania mające na celu ich finansowe wsparcie. Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny, kontrolowana jednostka udzielała rodzinom zastępczym świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w wysokości 694 zł miesięcznie w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka - 1052 zł miesięcznie.

Ponadto, na wniosek rodziny zastępczej, zgodnie z art. 88 ust. 1 ww. ustawy, MOPS przyznawał świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 81 i 83 ustawy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 kwietnia 2016 r. przepisami znowelizowanej ustawy o wspieraniu rodziny, wprowadzonymi ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, rodzinie zastępczej do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przyznano dodatek w wysokości 500 zł miesięcznie, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

MOPS W Bydgoszczy wypłacił w 2018 r. dodatek wychowawczy na łączną kwotę 2.380.533,00 zł. W 2019 r. do dnia kontroli wypłacono z tego tytułu 1.200.166,00 zł.

W 2018 r. na terenie Gminy Miasto Bydgoszcz funkcjonowało 368 rodzin zastępczych, w których przebywało 525 dzieci (258 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 317 dzieci, 94 rodzin zastępczych niezawodowych dla 118 dzieci, 16 rodziny zastępcze zawodowe dla 90 dzieci). Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej dla tych rodzin wraz

z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2018 r. wyniosła 4.459.339,55 zł.

Ponadto w 2018 r. sfinansowano pobyt 83 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na łączną kwotę 1.049.811,38 zł. Na utrzymanie 50 wychowanków pochodzących z innych powiatów, Gmina Miasto Bydgoszcz otrzymało zwrot w wysokości 571.178,89 zł. Pomoc pieniężna na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzinnych domów dziecka w 2018 r. wynosiła 138.701,75 zł, z kolei na przeprowadzenie niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego przeznaczono w 2018 r. kwotę 12.648,00 zł.

W 2019 r. na terenie Gminy Miasto Bydgoszcz funkcjonowało 346 rodzin zastępczych (246 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 299 dzieci, 86 rodzin zastępczych niezawodowych dla 106 dzieci, 14 rodzin zastępczych zawodowych dla 61 dzieci). Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2019 r. wyniosła 2.266.344,82 zł.

Za pobyt 86 wychowanków w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2018 r. przekazano kwotę 572.552,07 zł. Na pomoc pieniężną na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzinnych domów dziecka w 2019 r. do dnia kontroli wydatkowano kwotę 75.457,36 zł, a na przeprowadzenie niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego przeznaczono w 2019 r. do dnia kontroli kwotę 14.129,30 zł.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w roku 2018 i 2019 przebywało łącznie 71 dzieci z Gminy Miasta Bydgoszcz. Z tego tytułu w 2018 r. wydatkowano 1.415.964,41 zł na pokrycie kosztów za 36 dzieci, natomiast 2019 r. do dnia kontroli wypłacono 833.872,43 zł za 35 dzieci. Za pobyt dzieci z innych powiatów w placówce opiekuńczo-wychowawczej Gminy Miasta Bydgoszcz w 2018 roku uzyskano zwrot kosztów utrzymania w wysokości 949,82 zł (7 dzieci), za pobyt 3 dzieci w 2019 r. przyjęto kwotę 217,27 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 365-368]

X. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych, o których mowa w art. 180 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz.1195).

W okresie poddanym kontroli MOPR w Bydgoszczy sporządzał z zachowaniem wymaganego terminu sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres:

- od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 16 lipca 2018 r,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r. – przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 1 stycznia 2019 r,
- od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 29 lipca 2019 r.

Kwartalne sprawozdanie z realizacji dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o czym mowa w przywołanym wyżej rozporządzeniu MRPiPS, za 2018 oraz 2019 r. przekazane zostały do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy za okres:

- od 1 stycznia do 31 marca 2018 r. - w dniu 4 kwietnia 2018 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2018 r. - w dniu 10 lipca 2018 r.,
- od 1 lipca do 30 września 2018 r. - w dniu 9 października 2018 r.,
- od 1 października do 31 grudnia 2018 r. – w dniu 31 grudnia 2018 r.,
- od 1 stycznia do 31 marca 2019 r. – w dniu 2 kwietnia 2019 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2019 r. - w dniu 1 lipca 2019 r.

XI. Ponoszenie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przekazywanie do BIG informacji, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 194 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu, w formie decyzji administracyjnej ustala wysokość opłaty rodziców biologicznych za pobyt ich dziecka w pieczy. Na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy do wydawania decyzji w swoim imieniu starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Rada Miasta Bydgoszczy, realizując zapis art. 194 ust. 2 przywoływanej wyżej ustawy, w drodze Uchwały Nr XXIX/526/16 z dnia 27 kwietnia 2016 r. określiła szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 369-377]

W myśl przyjętej w powiecie procedury, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Bydgoszczy, po przeprowadzeniu czynności ustalających aktualną sytuację życiową rodziców zobowiązanych do finansowania pobytu swoich dzieci w pieczy zastępczej, Dyrektor MOPS wydawała przedmiotowe decyzje o wysokości ustalonej opłaty lub odstąpieniu od jej ustalenia.

[Dowód: akta kontroli str. 378-395]

W trakcie trwania czynności kontrolnych zespół inspektorów ustalił, iż w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy, Dyrektor MOPS, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Bydgoszczy przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej informację o powstaniu tej zaległości. Kontrolujący zwrócili uwagę, iż zgodnie z art. 193 ust. 8 ustawy zgłaszanie do BIG należy do wyłącznych kompetencji Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Zadania nie może więc realizować MOPS.

[Dowód: akta kontroli str.396]

XII. Sprawowanie kontroli

Zarząd powiatu, na podstawie art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie swojego powiatu. Zarząd może upoważnić w formie pisemnej do sprawowania kontroli, członka zarządu, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej powiatu.

Zgodnie z oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPS w Bydgoszczy, Prezydent Miasta Bydgoszczy sprawował kontrolę m.in. w ramach bieżącego nadzoru za pomocą wydziału merytorycznego tj. Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta w Bydgoszczy. Kontrola odbywała się przez analizę podstawowej dokumentacji oraz wyjaśnień osób kierujących. W ramach nadzoru analizowano m.in: losowo wybraną dokumentację prowadzoną przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Jak wynika z przedłożonych wyjaśnień ostatnia kontrola prowadzona przez Urząd Miasta Bydgoszczy odbyła się w dniach 20-21 maja 2019 r.

[Dowód: akta kontroli str. 397]

XIII. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187 ust.1 ustawy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy, w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W 2018 r. dotacja dla powiatu grodzkiego wyniosła 266.035,00 zł i pozwoliła na dofinansowanie zatrudnienia 13 koordynatorów.

XIV. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z pisemnym oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPS w Bydgoszczy, na terenie powiatu w pieczy zastępczej nie przebywają osoby, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy tj. cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub na podstawie uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

[Dowód: akta kontroli str. 398]

Podczas przygotowywania Wystąpienia pokontrolnego, w trakcie analizy dokumentacji przekazywanej przez MOPS do K-PUW stwierdzono, że na terenie miasta Bydgoszczy przebywa dziecko opisane ww. art. ustawy i aktualnie podjęto zasadne działania. w celu prawidłowej realizacji zadania.

XV. Osoby pełnoletnie w pieczy zastępczej.

Zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, po spełnieniu ustawowych warunków, mogą przebywać i korzystać z pomocy osoby pełnoletnie. Na dzień

1 stycznia 2018 r. we wszystkich rodzinach zastępczych na terenie Miasta Bydgoszcz były 82 takie osoby, a w dniu 8 lipca 2019 r. 85 osób pełnoletnich przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatu. W instytucjonalnej pieczy zastępczej, na dzień 1 stycznia 2018 r. z terenu powiatu bydgoskiego było 5 takich osób, a w dniu 8 lipca 2019 r. 18 osób.

W trakcie kontroli stwierdzono, że aktualnie funkcjonuje 69 rodzin zastępczych, opiekujących się wyłącznie pełnoletnimi wychowankami. Środowiska te objęte są opieką organizatora lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach limitu rodzin. Na podstawie złożonych wyjaśnień ustalono także, iż rodziny te są ujęte w rejestrze rodzin zastępczych przekazywanym do sądu zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy. Nie dokonuje się jednak oceny tych rodzin, o czym mowa w art. 132 ustawy. Zdaniem zespołu kontrolującego ocena ww. rodzin winna być dokonywana, gdyż rodziny te faktycznie funkcjonują, pobierają wszystkie świadczenia i winny podlegać takim samym przepisom prawnym jak wszystkie pozostałe rodziny. O uwagach poinformowano Kierownika Działu w rozmowie podsumowującej. Zgodnie z oświadczeniem, praca w tych środowiskach polega na monitorowaniu realizacji indywidualnego programu usamodzielniania wychowanka oraz szeroko rozumianym wsparciu informacyjnym i emocjonalnym. Ponadto dorośli wychowankowie są motywowani przez pracowników do systematycznej nauki, zdobycia zawodu i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, mających na celu zwiększenie ich szans na rynku pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 399-401]

Kontroli podlegała też realizacja przez MOPS zapisów dotyczących wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia oraz opracowywania indywidualnych programów usamodzielnienia. Analiza dokumentacji potwierdziła prawidłową realizację przepisów ustawy w tym zakresie.

XVI. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym oraz finansowanie pomocy.

MOPS w Bydgoszczy przyznawał pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, określoną w art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki przez 85 wychowanków wydatkowano w 2018 r. kwotę 386.497,48 zł. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 24 wychowanków w łącznej kwocie 115.537,00 zł, natomiast z pomocy na zagospodarowanie w ogólnej wysokości 30.847,00 zł skorzystało 20 osób.

Z kolei w 2019 r. na pomoc finansową związaną z kontynuowaniem nauki przez 73 wychowanków przekazano kwotę 187.859,07 zł. W tym czasie pomoc pieniężną na usamodzielnienie w łącznej wysokości 31.058,00 zł otrzymało 7 osób, natomiast z pomocy na zagospodarowanie w kwocie 14.039,00 zł skorzystało 7 wychowanków.

Poza pomocą finansową wychowankom zapewnia się udział w szkoleniach mających na celu rozwijanie świadomości zawodowej podopiecznych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomoc prawną i psychologiczną.

Na terenie Gminy Miasta Bydgoszcz funkcjonują 3 mieszkania chronione przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

i rodzin zastępczych. W każdym z nich może przebywać trzech lub czterech wychowanków. Aktualnie w mieszkaniach przebywa 9 osób usamodzielnionych, a na umieszczenie oczekuje jedna osoba. Szczegółowy opis dotyczący mieszkań chronionych przedstawiła p. Justyna Ratkowska, Zastępcza Dyrektora MOPS w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli str. 402-407]

Po analizie przedstawionej dokumentacji dotyczącej udzielania pomocy osobom usamodzielnianym, działania MOPS w tym zakresie uznano za właściwe, zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

Stwierdzone uchybienia, wynikają z nieprawidłowej interpretacji obowiązujących przepisów prawa. Po zrealizowaniu poniżej podanych zaleceń, MOPR będzie wykonywać obowiązujące zadania w odpowiednim zakresie. Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Dyrektor MOPS – pani Renata Dębińska oraz Kierownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej – pani Anna Synakiewicz.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Wnioskować o wprowadzenie do Regulaminu Organizacyjnego w części dotyczącej kompetencji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zadań wynikających z art. 76 ust. 4 pkt 3a i 14a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. zadań dotyczących zapewnienia badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, a także zapewniania koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji – termin realizacji do końca marca 2020 r.
2. Wprowadzić do zakresów czynności dla koordynatorów informacji o obowiązku udzielania pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rdd w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, który jest wymieniony w art. 77 ust.3 pkt 1 ustawy.
3. Zaprzestać przekazywania przez Zastępcę Dyrektora MOPS do sądu rejestru, o którym mowa w art. 46 ustawy. Aktualny rejestr dostarczać Prezydentowi Miasta w celu przesłania go do właściwego sądu, zgodnie z ust. 4 ww. art. i ustawy – termin realizacji na bieżąco.
4. Uzupełnić umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi oraz prowadzącymi rdd o elementy wymienione na str. 9 niniejszego wystąpienia – termin realizacji do końca listopada 2019 r.
5. Powiadamiać sąd o zawieranych umowach z rodzinami pomocowymi, co wynika z zapisów art. 75 ust. 3 ustawy – termin realizacji na bieżąco.

¹ Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

6. Uzupelnic dokumentacje dla pracownika wykonujacego zadania koordynatora na podstawie przepisu art. 77 ust. 1a ustawy o zapisy dotyczace pomocy rodzinom zastepczym oraz prowadzacych rdd w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz przedstawienia corocznego sprawozdania z efektów pracy (art. 77 ust. 3 pkt 3 i pkt 7 ustawy).
7. Zaprzestac umieszczania informacji gospodarczych w biuletynie informacji gospodarczej, dotyczacych powstalych zaleglosci z tytulü nieponoszenia przez rodziców oplaty za pobyt dziecka w pieczy zastepczej (wylaczna kompetencja Prezydenta Miasta Bydgoszczy) – do konca pazdziernika 2019 r.
8. Dokonywac oceny rodzin zastepczych, w ktoröch przebywaja wylacznie pelnoletni wychowankowie, oraz pobierac od tych rodzin zaswiadczenia lekarskie i wlasciwe opinie psychologiczne, wymagane art. 46 ust.2 pkt 11 – termin realizacji na biezaco.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 77 w dniach 9, 11, 15, 16, 17, 23, 24, 30 lipca oraz 1 sierpnia 2019 r. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastepczej oraz § 14 rozporzadzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewode oraz wzoru legitymacji uprawniajacej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka moze, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystapienia pokontrolnego, zglosic do niego zastrzezenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzezeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

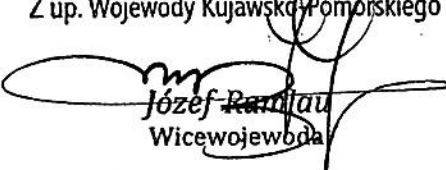
W przypadku nieuwzględnienia zastrzezeń przez Wojewode kontrolowana jednostka jest obowiazana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, o ktorömy mowa powyzej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zalecen pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzezeń przez Wojewode kontrolowana jednostka jest obowiazana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zalecen pokontrolnych, majac na uwadze zmiany wynikajace z uwzględnionych zastrzezeń.

W przypadku przyjęcia wystapienia pokontrolnego bez zastrzezeń, kontrolowana jednostka jest zobowiazana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zalecen pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art. 198 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny: *kto nie realizuje zalecen pokontrolnych podlega karze pienięznej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramiński
Wicewojewoda

